

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
ГГФ
Кафедра економічної та соціальної географії і туризму

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

ПРОФЕСІЙНА ТА КОРПОРАТИВНА ЕТИКА (назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти другий (освітньо-науковий) магістерський

Спеціальність **242 ТУРИЗМ**

Розробник:

Голубович І. В., доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії

Навчальна програма затверджена на засіданні кафедри економічної та соціальної географії і туризму

Протокол № 8 від "22" березня 2018 року

Завідувач кафедри

(підпис)

Топчів О.Г.
(прізвище та ініціали)

Обговорено та рекомендовано до затвердження навчально-методичною комісією (НМК) геолого-географічного факультету:

Протокол № 3 від "29" березня 2018 року

Голова НМК

(підпис)

Біланчин Я.М.
(прізвище та ініціали)

Вступ

Навчальна програма дисципліни «**ПРОФЕСІЙНА ТА КОРПОРАТИВНА ЕТИКА**» складена відповідно до освітньо-професійної/освітньо-наукової програми підготовки II рівня вищої освіти/**магістрів** спеціальності: **242 – Туризм**.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є професійна етика як система конкретизованих моральних норм і принципів з урахуванням тієї чи іншої професійної діяльності, а також корпоративна етика як сукупність етичних правил, що містяться в документах, прийнятих добровільно представниками будь-якої професії, галузі, громадського об'єднання й обов'язкові для виконання членами співтовариства, що прийняло цей документ. Особлива увага приділяється етиці туризму - різновиду прикладної етики, яка регулює відносини між людьми у сфері туристичної діяльності.

Місце навчальної дисципліни в структурі освітнього процесу.

Курс «Професійна та корпоративна етика» спирається на знання, отримані студентами в курсах «Етика та естетика», «Філософія».

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Базові засади професійної та корпоративної етики.
2. Професійна етика в сфері туризму

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання дисципліни «Професійна та корпоративна етика» - ознайомлення з базами засадами професійної та корпоративної етики як варіантів прикладної етики, а також з основами професійної етики туризму. Важливою метою курсу є також вивчення засадничих положень міжнародного документу «Глобального етичного кодексу туризму», який регулює морально-етичні відносини в галузі туризму та дозвілля в контексті глобальних соціокультурних трансформацій сучасного світу, одним з ключевих визначень якого є – формування «цивілізації дозвілля».

Завдання вивчення курсу:

- Визначити походження, сутність, специфіку, соціокультурні ункції морально-професійних норм і стосунків, закономірності їх розвитку на різних історичних етапах та в сучасній ситуації в Україні та світі;
- Сформувати стійке та свідоме уявлення про професійну етику як систему морально-етичних норм іт принципів з урахуванням професійної діяльності людей та спільнот;
- Дати уявлення про професійний обов'язок, благо, добро, зло, справедливість, совість, честь та інші моральні цінності та чесноти в їх професійно орієнтованій оптиці та у відношенні до рівня професійної майстерності та компетентності;
- Представити корпоративну етику як культури поведінки співробітників компаній та інших професійних корпорацій, їх переконання, традиції, рівень взаємовідносин внутрі корпоративного об'єднання, а також з клієнтами і партнерами, державою та суспільством;
- Зосередити увагу на формуванні нового різновиду прикладної етики, яка регулює відносини між людьми у сфері туристичної діяльності – професійної та корпоративної етики туризму;
- Розкрити зміст, роль, функції «Глобального етичного кодексу туризму» (1999 р.) та перспективи розробки національних та регіональних версій етичного кодексу у галузі туризму.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей** (на підставі Стандарту вищої освіти України у галузі знань 24 – Сфера обслуговування, спеціальність 242 – Туризм. К., 2016. Розроблено науково-методичною підкомісією № 242 «Туризм» науково-методичної комісії № 14 з транспорту та сервісу, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України № 375 від 06 квітня 2016 р.)

а) загальних (ЗК): Діяти на засадах розуміння цивілізаційних гуманітарних цінностей та глобалізаційних процесів, пріоритетів національного розвитку (ЗК 1.); уміння працювати в міжнародному та вітчизняному професійному середовищі (ЗК 3.); уміння спілкуватися з експертами інших сфер діяльності по актуальних проблемах розвитку туризму і рекреації (ЗК 5.); дух підприємництва, креативність, бажання досягти успіху і самореалізовуватися (ЗК 9). Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети (ЗК 7.); уміння приймати обґрунтовані рішення та розв'язувати проблеми (ЗК 12) .

б) фахових загальних (КФЗ): Розуміння завдань національної та регіональної туристичної політики та механізмів регулювання туристичної діяльності (ФК 4.); Розуміння механізмів взаємодії суб'єктів світового та національного туристичного ринків і положень соціально-відповідального бізнесу в туризмі та рекреації (ФК 9.); Здатність управляти ризиками в туризмі (ФК 10.); Здатність до міжкультурної взаємодії в сфері міжнародної туристичної освіти та професійної діяльності (ФК 17.).

в) спеціальних фахових (КФС): Здатність управляти ризиками в туризмі (ФК 10.); Здатність до міжкультурної взаємодії в сфері міжнародної туристичної освіти та професійної діяльності (ФК 17.).

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

- Визначити походження, сутність, специфіку, соціокультурні ункції морально-професійних норм і стосунків, закономірності їх розвитку на різних історичних етапах та в сучасній ситуації в Україні та світі;
- Сформувати стійке та свідоме уявлення про професійну етику як систему морально-етичних норм іт принципів з урахуванням професійної діяльності людей та спільнот;
- Дати уявлення про професійний обов'язок, благо, добро, зло, справедливість, совість, честь та інші моральні цінності та чесноти в їх професійно орієнтованій оптиці та у відношенні до рівня професійної майстерності та компетентності;
- Представити корпоративну етику як культури поведінки співробітників компаній та інших професійних корпорацій, їх переконання, традиції, рівень взаємовідносин внутрі корпоративного об'єднання, а також з клієнтами і партнерами, державою та суспільством;
- Зосередити увагу на формуванні нового різновиду прикладної етики, яка регулює відносини між людьми у сфері туристичної діяльності – професійної та корпоративної етики туризму;
- Розкрити зміст, роль, функції «Глобального етичного кодексу туризму» (1999 р.) та перспективи розробки національних та регіональних версій етичного кодексу у галузі туризму.

знати:

- базові засади, передумови, сутність та специфіку професійної та корпоративної етики в контексті прикладної етики;
- зміст та особливості професійної етики у сфері туристичної діяльності та менеджменту гостинності;
- *вміти:*

- втілювати у практичній діяльності норми та регулятивні принципи професійної та корпоративної етики у галузі туризму;
- сприяти становленню світового та національного соціально та етично відповідального бізнесу в туризмі та рекреації;
- користуватися положеннями «Глобального етичного кодексу туризму» у відповідності до національної та регіональної соціокультурної специфіки.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 години, що становить 3 кредити ЄКТС.

2. Зміст навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. БАЗОВІ ЗАСАДИ ПРОФЕСІЙНОЇ ТА КОРПОРАТИВНОЇ ЕТИКИ.

Тема 1. Вступ до професійної етики.

Уявлення про професійну етику. Професійна етика як система конкретизованих моральних норм і принципів з врахування особливостей професійної діяльності. Професійна етика як прикладна соціально-філософська дисципліна, яка вивчає походження, сутність, специфіку, суспільні функції морально-професійних норм і стосунків, закономірності їх розвитку на різних історичних етапах. Професійна етика та професійна майстерність, компетентність. Система стосунків у системі професійної етики: спеціаліст – об'єкт праці; спеціаліст- колеги; спеціаліст – суспільство.

Тема 2. Сутність та специфіка корпоративної етики.

Корпоративна етика як навчальна дисципліна. Корпоративна етика та корпоративна культура. Корпоративна етика як культура поведінки співробітників компаній, їх переконання, традиції, рівень взаємовідносин між керівниками середньої ланки (менеджерами) та робітниками, між компанією, її клієнтами (споживачами) і партнерами, державою та суспільством. Корпоративна соціальна відповідальність. Форми впровадження корпоративної етики. Стан та проблеми розвитку корпоративної культури фахівців сфери туризму на сучасному етапі. Основні аспекти формування корпоративної культури в середовищі готельно-ресторанного та туристичного бізнесу. Відповідний алгоритм формування корпоративної культури фахівців туристичного бізнесу. Основні тенденції корпоративної культури як інструменту економічного розвитку та інвестиційної привабливості підприємства сфери туризму. Корпоративна культура как домінуючий чинник формування позитивного іміджу та побудови успішної репутації фахівців сфери туризму.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА В СФЕРІ ТУРИЗМУ,

Тема 1. Філософія туризму як основа формування професійної етики в туристичній галузі

Філософія та праксеологія туризму. Туризм та туризмологія. Туризмологія: генеза, сутність, структура. Феномен гостинності в культурі та менеджмент гостинності. Етика туризму: походження, сутність, структура, специфіка. Основні проблеми етики туризму. Принципи та функції етики туризму.

Тема 2. Формування міжнародних та вітчизняних етичних стандартів та кодексів туризму

Манільська декларація по світовому туризму (1980). «Кодекс туриста», «Хартія туризму» (схвалені у 1985 році на VI сесії Генеральної асамблеї Всесвітньої туристської організації. Софія, 26 вересня 1985 року), «Гаазька декларація по туризму» (Гаага, 14 квітня 1989 року). Балійська декларація по туризму (1996 р.). «Глобальний етичний кодекс туризму» (Сантьяго,

1999 р.). Національне законодавство України і створення правового поля туристичної індустрії. Закон України від 15 вересня 1995 року «Про туризм»; «Основні напрями розвитку туризму в Україні до 2010 року» (схвалено Указом Президента України від 10 серпня 1999 року); «Державна Програма розвитку туризму на 2002-2010 роки».

3. Рекомендована література

Основна

1. Малюк Л. П., Варипаєва Л. М. Професійна етика та етикет у готельно-ресторанному бізнесі. – Харків: ХДХУТ, 2016.
2. Пазенок В.С., Федорченко В.К.. Філософія туризму. Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2004.- 268 с;
3. Туризмологія: концептуальні засади теорії туризму. Науково-навчальне видання. **Проект „Туризмологія: концептуальні засади теорії туризму”/ Відповід. редактори: Пазенок В.С.** – доктор філософських наук, професор, член-кореспондент НАН України, **Федорченко В.К.** – доктор педагогічних наук, професор, ректор Київського університету туризму, економіки і права (КУТЕП). К.: Київський університет туризму, економіки, права, 2011.

Додаткова

1. Білошапка В. А. Культура результативного менеджменту : [монографія] / В. А. Білошапка. – К. : Компас, 2014. – 255 с.
2. Джонсон Дж. Корпоративная стратегия : теория и практика / Дж. Джонсон, К. Шолз, Р. Уиттингтон. – М. : «И. Д. Вильямс», 2007. – 800 с.
3. Иванова С. Развитие потенциала сотрудников : Профессиональные компетенции, лидерство, коммуникации / С. Иванова и др. – М. : Альпина Бизнес Букс, 2012. – 278 с.
4. Колот А. М. Гідна праця : імперативи, українські реалії, механізми забезпечення : монографія / А. М. Колот, В. М. Данюк, О. О. Герасименко та ін. – К. : КНЕУ, 2017. – 500 с.
5. Колот А. М. Соціально-трудова відносина зайнятості : сучасні тенденції, виклики, шляхи розвитку монографія / [А. М. Колотов, І. Ф. Гнибіденко, О. О. Герасименко та ін.]; за наук. ред. А. М. Колота, І. Ф. Гнибіденка. – К. : КНЕУ, 2015. – 295 с.
6. Короткова А. Л. Культурологічна складова процесу формування професійної культури бакалаврів сервісних напрямів / А. Л. Короткова ; під ред. І. В. Комадорової, Е. В. Кузнецової. – Набережні Челни : НЧФ НОУ ВПО «Університет управління «ТИСБИ», 2012. – 741 с.
7. Палеха Ю. Ключі до успіху, або організаційна та управлінська культури / Ю. Палеха. – К. : Вид-во Європ. ун-ту фінансів, інформ. систем, менеджм. і бізнесу, 2000. – 211с.
8. Про схвалення Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 : Розпорядження КМУ від 16 березн. 2017 р., № 1681-р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua>. – Назва з екрану. 11.
9. Професійна культура менеджера в умовах інноваційного розвитку : монографія / М. М. Гуревичов, А. В. Долгарев, С. М. Пазиніч, О. С. Пономарьов; за заг. ред. проф. О. С. Пономарьова ; Нац. техн. ун-т «Харк. політехн. ін-т». – Х. : НТУ «ХПІ», 2015. – 240 с
10. Глобальный этический кодекс туризма. Сантьяго (Чили), 1 октября 1999 года // Правове регулювання туристичної діяльності в Україні. – К., 2002. – С.90.
11. Про туризм. Закон України від 15 вересня 1995 року // Там само. – С.5-15; Основні напрями розвитку туризму в Україні до 2010 року. Указ Президента України від 10 серпня 1999 року // Там само. – С.26-29.

12. Державна програма розвитку туризму на 2002-2010 роки. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2002 року // Там само. – С.32-39.
13. Державна програма розвитку туризму на 2002-2010 роки. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2002 року // Правове регулювання туристичної діяльності в Україні. – К., 2002. – С.39.
14. Монреальська декларація «К гуманному и соціальному виденію туризма» // Правове регулювання туристичної діяльності в Україні. – К., 2002. – С.80-84.
15. Манильська декларація по соціальному воздействию туризма // Правове регулювання туристичної діяльності в Україні. – К., 2002. – С. 85.
16. Балийська декларація по туризму (24-27 сентября 1996 года) // Правове регулювання туристичної діяльності в Україні. – К., 2002. – С. 79.
17. Гагская декларація по туризму. Гаага, 14 апреля 1989 года // Правове регулювання туристичної діяльності в Україні. – К., 2002. – С.63-68.
18. Манильська декларація по мировому туризму. Принята всемирной конференцией по туризму, проходившей в Маниле (Филиппины) с 27 сентября по 10 октября 1980 года // Правове регулювання туристичної діяльності в Україні. – К., 2002. – С.54.
19. Документ Акапулько. Акапулько (Мексика), 21-27 августа 1982 года // Правове регулювання туристичної діяльності в Україні. – К., 2002. – С.59.

Електронні інформаційні ресурси

- <http://w.w.w.ihik.lib.ru/> – загальна філософська бібліотека;
- <http://w.w.w.nbu.gov.ua/> – бібліотека ім. В. Вернадського;
- <http://lib-gw.univ.kiev.ua/> – бібліотека ім. Максимовича КНУ;
- <http://w.w.w.filosof.com/ua/> – бібліотека Інституту філософії ім. Г. Сковороди;
- http://w.w.w.biblioteka.org.ua – Українська електронна бібліотека;
- <http://lib.onu.edu.ua/> – бібліотека Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік

5. Методи діагностики успішності навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (12 год.) та практичних занять (10 год.), організації самостійної роботи студентів (68 год.).

Основна підготовка студентів здійснюється на лекційних та практичних заняттях, але у значній мірі покладається на самостійне вивчення предмета студентами денної форми навчання під час семестру. Під час викладання дисципліни використовуються методи навчання: словесні (лекція, пояснення); наочні (демонстрація Power Point); практичні (практичні роботи); робота з підручником (під керівництвом викладача, самостійна робота студентів).

.....